

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı : 44773052

Konu : Diş Hekimliği Uygulamalarında Acil ve Zorunlu Hizmet

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

DAĞITIM YERLERİNE

Kızılirmak Mah. 1446.cad-

Alternatif İş Merkezi No:12/38 Göküramba

İlgi : 20/03/2020 tarihli ve 44773052-149-E.118/115255655 sayılı yazımız. *Gülseren ANKARA*

Yeni bir alt tipe bağlı Koronavirüs (COVID-19) hastalığı çok sayıda ülkede görülmektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından hastalığın bulaştırıcılığı, yayılması ve diğer risk faktörlerinin değerlendirilmesi sonrasında pandemi ilan edilmiştir. Ülkemizde de DSÖ önerileri doğrultusunda gerekli tedbirler alınmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan Koronavirüs Bilim Kurulu'nun acil ve zorunlu olmayan dental uygulamaların yapılmayarak ileri bir tarihe ertelenmesi kararı ilgi yazımız ile ilgili birimlere bildirilmiştir. Koronavirüs Bilim Kurulu'nun 23.03.2020 tarihli toplantısında diş hekimliğinde acil uygulamaların neler olduğu ve diş hekimliği hizmet sunumuna ilişkin kararlar alınmıştır.

Bu kapsamda:

Diş Hekimliğinde acil uygulamalar;

- Pulpal inflamasyondan kaynaklanan şiddetli diş ağrısı
- Perikoronitis veya üçüncü molar kaynaklı şiddetli ağrı
- Postoperatif olarak gelişen osteitis veya alveolit
- Lokalize ağrı ve şişmeye neden olan apse veya bakteriyel enfeksiyon
- Ağrı veya yumuşak doku travmasına neden olan diş fraktürü
- Travmaya bağlı diş avulsiyon/luksasyonu
- Çene ve yüz bölgesi fraktürleri
- Oral mukozanın akut ve ağrılı lezyonları/ülserasyonları
- Hayatı tehdit edici ya da kontrolsüz kanamalar
- Hastanın havayolu açıklığını tehdit eden intra oral/ekstra oral enfeksiyonlar
- Radyoterapi ve kemoterapi alması planlanan ya da almakta olan ve organ nakli planlanan hastaların tedavileri
- Medikal sorunları için dental konsültasyon istenilen hastalar
- Dikiş alınması
- Geçici restorasyon kaybı/kırıklarının ve hareketli protez kullanımına engel olan vurukların aerosol oluşturmayacak şekilde tedavi
- Ortodontik tedavi görmekte olan hastaların braket ve tellerinin yerinden çıkması ve kırılması şeklinde tanımlanmıştır.

Sağlık Tehditleri Erken Uyarı ve Cevap Dairesi Başkanlığı

Bilgi için : Gülseren ARMAĞAN
Bilgisayar İşletmeni

Adres: Sağlık Mahallesi A.Adnan Saygun 2.Cad.No: 55 06100 Sıhhiye/Ankara

Telefon No: (0312) 565 58 20

e-posta : gulseren.armagan@saglik.gov.tr

Evrakın elektronik imzalı suretine <http://e-belge.saglik.gov.tr> adresinden 9e27b5f7-06bf-41b4-a68d-2642f5ad20ea kodu ile erişebilirsiniz.

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı : 44773052

Konu : Dış Hekimliği Uygulamalarında Acil ve Zorunlu Hizmet

Bunların dışındaki işlemlerin, COVID-19 salgını boyunca ya da Bakanlığımızdan ikinci bir açıklama yapıncaya kadar ertelenmesi, acil işlemlerin en az iki vardiya ve tanımlanmış sabit ekipler tarafından belirlenmiş izole alanlarda gerçekleştirilmesi ve tüm ekiplerin günlük ateş takibi yapılması önerilmiştir.

Özel dış muayenehane, klinik ve merkezlerin yukarıdaki acil tanımlamaları dışındaki hizmetlerinin bir süreliğine durdurulması önerilmiştir.

Yukarıda yer verilen kararların ilgili kurum, kuruluş ve birimlere duyurularak uygulamaların belirtilen şekilde yapılmasının sağlanması hususunda;

Bilgilerini ve gereğini arz ve rica ederim.

Doç. Dr. Fatih KARA
Bakan a.
Genel Müdür

Ek: İlgili yazı (3 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına
- Türk Dış Hekimleri Birliğine
- 81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)

Bilgi:

- Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne
- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

Sağlık Tehditleri Erken Uyarı ve Cevap Dairesi Başkanlığı

Bilgi için : Gülseren ARMAĞAN
Bilgisayar İşletmeni

Adres: Sağlık Mahallesi A.Adnan Saygun 2.Cad.No: 55 06100 Sıhhiye/Ankara

Telefon No: (0312) 565 58 20

e-posta : gulseren.armagan@saglik.gov.tr

Evrakın elektronik imzalı suretine <http://e-belge.saglik.gov.tr> adresinden 9e27b5f7-06bf-41b4-a68d-2642f5ad20ea kodu ile erişebilirsiniz.

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - HSGM SAĞLIK
TEHDİTLERİ ERKEN UYARI VE CEVAP DAİRESİ
BAŞKANLIĞI
20/03/2020 18:18 - 44773052 - 149 - E.118

Sayı : 44773052-149
Konu : COVID-19 Salgını Sırasında Dental
İşlemlerde Uyulması Gereken
Prosedürler

DAĞITIM YERLERİNE

Çin Halk Cumhuriyeti'nde ortaya çıkan ve çeşitli ülkelerden bildiri yapılan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Koronavirüs Bilim Kurulu'nun önerileri doğrultusunda "COVID-19 Salgını Sırasında Dental İşlemlere Yönelik" alınan kararlar ekte yer almaktadır.

Konuyla ilgili kurum, kuruluş, birimlere duyurulması ve uygulanması hususlarında;
Gereğini ve bilgilerini arz/rica ederim.

e-imzalıdır.
Uzm. Dr. Muhammet ÇÖMÇE
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek: Dış Hekimliği Öneriler

Dağıtım:
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Türk Dış Hekimleri Birliği Başkanlığı

Telefon: Faks No: 03125655486

e-Posta: yasemin.demirbilek@thsk.gov.tr İnt.Adresi:
yasemin.demirbilek@saglik.gov.tr

Evrakın elektronik imzalı suretine <http://e-belge.saglik.gov.tr> adresinden 00370507-5605-4132-a682-355285a22904 kodlu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bilgi için: YASEMİN DEMİRBILEK
TABİP

Telefon No: (0 312) 565 58 20

COVID-19 SALGINI SIRASINDA DENTAL İŞLEMLERDE UYULMASI GEREKEN PROSEDÜRLER

- Acil ve zorunlu olmayan dental uygulamalar yapılmayarak ileri bir tarihe ertelenmelidir.
- Acil olan ve işlem yapılacak hastalar ve beraberindeki kişilerden seyahat öyküsü sorgulanmalı ve ateş ölçümü yapılmalıdır.
- Rubber dam ve yüksek emiş gücüne sahip tükürük emiciler (gerekirse çift emici), dental tedavilerde aerosol ve sıçramaları en aza indirmeye yardımcı olur.
- Ayrıca, su ve hava spreyi kullanımı ve havalı tirübünlerin kullanımı ile oluşan aerosollerden korunmak için tüm yüz maskesi ve gözlük kullanımı gereklidir.
- Her işlem sonrasında ve hasta odadan ayrıldıktan sonra çevre temizliği ve dezenfeksiyonu yapılmalıdır.
- Dental tetkik için en sık kullanılan radyografilerden ağız içi olanlar tükürük artışına ve öksürüğün tetiklenmesine yol açtığı için, COVID-19 salgını durumunda panoramik radyografi veya BT tercih edilmesi gereken alternatif yöntemlerdir.
- Dental prosedürler esnasında çok sayıda damlacık ve partikül üretilebilir. Bu nedenle günlük klinik çalışmalarda standart koruyucu önlemler COVID-19'un yayılmasını önlemede yetersiz kalabilir.
- Dental işlemlerin uygulandığı alanlarda kullanılması gereken KKE listesi: tek kullanımlık önlük, N95 maske, gözlük/yüz maskesi ve eldiven
- Dental işlem sırasında cilt ve mukozayı korumak için önlük, maske, gözlük, eldiven gibi kişisel koruyucu ekipmanlar kullanılmalıdır. İşlem sırasında partikül oluştuğu için N95/FFP2 maskeler kullanılmalıdır.
- El hijyenine uyulmalıdır.
- İşlemler öncesinde antimikrobiyal gargara (% 1 lik Hidrojen Peroksit) kullanılması oral kavitedeki virusların sayısının azalmasına olanak sağlar.
- Çapraz enfeksiyonların önlenmesi için tedavi odasının dışında gerçekleştirilen ve dışarıdan hizmet alınan laboratuvar uygulamaları için hizmet alan ve hizmet veren tarafları koruyacak özel önlemler önerilmelidir.
- Tedavi için başvuran hastalardan COVID-19 şüphesi (ateş, öksürük, solunum sıkıntısı vb.) olduğu düşünülenlerin, hastaya tıbbi maske takılarak en yakın sağlık kurumuna yönlendirilmelidir.
- COVID-19 tanısı alan hastalar içerisinde acil tedaviye ihtiyaç duyanların işlem öncesi değerlendirmeleri hastayı takip eden hekimi ile birlikte yapılmalı ve alınacak tedbirlere birlikte karar verilmelidir.
- Sosyal izolasyon kurallarının hasta bekleme ve tedavi alanlarında uygulanması için gerekli tedbirler alınmalıdır (hastaların randevularına saatinde gelmesi sağlanarak bekleme alanlarında bekletilmemesi, beklemesi gerekli durumlarda hastaların en az 1 metre mesafe ile oturtulması, bekleme alanlarındaki dergi, gazete vb kaldırılması).

Diş Klinikleri			
Bekleme/dinlenme odası	Sağlık personeli	Hastayla doğrudan temas içermeyen ön değerlendirme	Hastayla en az 1 metre mesafe sağlanmalıdır. KKE gerekli değildir. (1 metre mesafe korunamayacaksa tıbbi maske takılabilir)
	Solunum yolu semptomları olan hastalar	Her durumda	Hastayla en az 1m. mesafe sağlanmalıdır. Hastanın tıbbi maske takması sağlanmalıdır. Acil olmayan işlemler ertelenmelidir
İşlem odası	Sağlık personeli ve odada bulunan herkes	Dental işlem yapılırken (Aerosol/partikül oluşturan işlemler)	N95 ya da FFP2 ya da eşdeğeri maske Eldiven Gözlük/Yüz koruyucu Önlük Bone